

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 08.10.1986, sp. zn. 8 Tz 83/86, ECLI:CZ:NS:1986:8.TZ.83.1986.1

Číslo: 17/1988

Právní věta: Pri pribratí tlmočníka nezapísaného do zoznamu tlmočnikov v zmysle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočnikoch nie je podmienkou, aby bol priberaný tlmočník českoslovenkým štátnym občanom.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 08.10.1986

Spisová značka: 8 Tz 83/86

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Tlumočníci

Předpisy: 36/1967 Sb. § 24 odst. 1 písm. a 37/1967 Sb. § 11

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 17

Pri pribratí tlmočníka nezapísaného do zoznamu tlmočnikov v zmysle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočnikoch nie je podmienkou, aby bol priberaný tlmočník českoslovenkým štátnym občanom.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR z 8. 10. 1986 sp. zn. [8 Tz 83/86.](#))

Rozsudkom Obvodného súdu Bratislava 1 z 12. mája 1986 sp. zn. 2 T 21/86 boli obvinení P. H., K. S., M. H. a K. C. uznaní za vinných z trestného činu lúpeže podľa § 234 odst. 1 Tr. zák.; čin spáchali ako spolupáchatelia podľa § 9 odst. 2 Tr. zák. Obvinený P. H. sa dopustil trestného činu násillia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a Tr. zák. Páchatelia boli odsúdení na nepodmienečné tresty odňatia slobody.

Mestský súd v Bratislave na základe odvolania obvinených a obvodného prokurátora uznesením z 23. júla 1986 sp. zn. 2 To 257/86 zrušil v celom rozsahu rozsudok súdu prvého stupňa a podľa § 260 Tr. por. vec vrátil prokurátorovi na došetrenie.

Najvyšší súd SSR zamietol sťažnosť pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR proti rozhodnutiu Mestského súdu v Bratislave.

Z odôvodnenia:

Na podklade sťažnosti pre porušenie zákona Najvyšší súd SSR preskúmal podľa § 267 odst. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon porušený nebol.

Ako vyplýva z dôvodov napadnutého uznesenia, Mestský súd v Bratislave dospel k záveru, že ani v prípravnom konaní ani na hlavnom pojednávaní nebol skutkový stav zistený tak, aby dával spoľahlivý základ pre vyslovenie viny obvinených z trestného činu lúpeže v zmysle § 9 odst. 2, § 234 odst. 1 Tr. zák. Pri zisťovaní skutkového stavu sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami § 2 odst. 5 Tr. por. a § 2 odst. 14 Tr. por. V prípravnom konaní došlo k chybe v tom, že k výsluchu poškodeného P. T., ktorý je občanom VSR a neovláda slovenský jazyk, nebol pribratý ako tlmočník československý štátny občan, ale občan VSR, ktorý nezložil slub a navyše je pochybné, či ovláda slovenský jazyk. Pri ďalších výpovediach poškodeného boli pribratí ako tlmočníci iní občania VSR. Tým sa stalo, že každá z týchto výpovedí sa rozchádza práve v najdôležitejšej okolnosti, či zo strany obvinených došlo pri odcudzení peňazí k použitiu násilia alebo hrozby násilia. V tejto súvislosti upozornil mestský súd na výpoveď svedka D. T., príslušníka ZNB, ktorý uviedol na hlavnom pojednávaní, že keď prišiel na miesto činu, poškodený P. T. mu povedal, že cigáni ho oklamali alebo podviedli o peniaze, ktoré mal ušetrené na Babetu.

Mestský súd uviedol, že bude potrebné pribrať tlmočníka, ktorý je československým občanom a ktorý je zapísaný v zozname tlmočníkov, a potom prostredníctvom tlmočníka vypočuť poškodeného. Iba potom bude možné o veci objektívne a spravodlivo rozhodnúť.

Najvyšší súd SSR sa stotožňuje s názorom mestského súdu, že v prípravnom konaní sa pri pribratí tlmočníka nepostupovalo v súlade so zákonom. Zo spisu vyplýva, že poškodený P. T. je občanom VSR a má veľmi slabé znalosti slovenského jazyka. Z tohto dôvodu nebola možná komunikácia s poškodeným ani na verejnom zasadnutí Najvyššieho súdu SSR. Bolo preto potrebné v zmysle § 28 Tr. por. už v prípravnom konaní pri výsluchu poškodeného P. T. a svedka N. D. T. (ani ten neovláda slovenský jazyk) pribrať tlmočníka na pretlmočenie obsahu ich výpovedí z vietnamského jazyka do slovenského jazyka. Ustanovenie § 2 odst. 14 Tr. por. zabezpečuje každému právo používať pred orgánmi činnými v trestnom konaní svoj materinský jazyk. Toto právo prislúcha nielen obvinenému, ale aj poškodenému a svedkom.

Preto bolo treba už v prípravnom konaní dôsledne postupovať pri pribratí tlmočníka podľa ustanovenia § 11 vyhlášky ministerstva spravodlivosti č. 37/1967 Zb. na vykonanie zákona č. 36/1976 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch. Orgán prípravného konania mal požiadať o vykonanie tlmočnickeho úkonu špecializovaný ústav pre tlmočnickú činnosť, a ak to nie je možné, tlmočníka zapísaného v zozname mestského (ev. krajského) súdu. V prípade, že orgán prípravného konania priberie za podmienok § 24 odst. 1 písm. a) zákona o znalcoch a tlmočníkoch za tlmočníka osobu, ktorá nie je zapísaná v zozname tlmočníkov, overí predpoklady tejto osoby na vykonanie tlmočnickeho úkonu (§ 11 odst. 2 cit. vyhlášky). Takto pribratý tlmočník nemôže vykonať tlmočnický úkon, pokiaľ nezloží do rúk orgánu, ktorý ho ustanovil, slub podľa § 6 odst. 2 zákona o znalcoch a tlmočníkoch.

Orgán prípravného konania nepostupoval podľa týchto zásad. Na pretlmočenie výpovede poškodeného P. T. a svedka N. D. T. pribral v prípravnom konaní spolu 5 tlmočníkov, všetko občanov VSR, bez toho, aby overil predpoklady týchto osôb na vykonanie tlmočnickeho úkonu (§ 11 odst. 2 cit. vyhlášky) a okrem toho tieto osoby nezložili ani predpísaný tlmočnický slub (§ 11 odst. 3 veta druhá cit. vyhlášky), hoci išlo o tlmočníkov, ktorí neboli zapísaní v zozname tlmočníkov.

Obvodný súd Bratislava 1 neodstúpil tieto chyby prípravného konania postupom podľa § 188 odst. 1 písm. f) Tr. por., ale v nich pokračoval, keď poškodeného a svedka vypočúval prostredníctvom

tlmočníkov, ktorí tlmočili už v prípravnom konaní. Ako to vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní, obhajoba vzniesla námietky proti osobám tlmočníkov z hľadiska kvality prekladu a navrhla, aby za tlmočníka bola pribratá osoba zapísaná v zozname tlmočníkov, ktorá je československým občanom. Obvodný súd neskúmal ani osobný pomer tlmočníkov k poškodenému a svedkovi, hoci napr. obvinený P. H. namieta, že tlmočník A. N. L., ktorý tlmočil na hlavnom pojednávaní, je spolupracovník poškodeného P. T.

V odôvodnení uznesenia vyslovil mestský súd názor, že tlmočník pribratý do trestného konania musí byť vždy československým štátnym občanom. Tento záver nie je správny a je v rozpore so zákonom č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch. V § 4 od. 1 písm. a) citovaného zákona sa stanoví, že vymenovať za tlmočníka možno toho, kto je československým štátnym občanom. Mestský súd si v tejto súvislosti nevšimol, že táto zásada sa týka len tlmočníkov, ktorí sú zapísaní do zoznamu tlmočníkov (znalcov) na podklade vymenovania ministrom spravodlivosti alebo predsedom krajského, príp. mestského súdu (§ 3 odst. 1 zákona o znalcoch a tlmočníkoch). V danom prípade išlo o pribratie tlmočníka nezapísaného do zoznamu tlmočníkov v zmysle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o znalcoch a tlmočníkoch. Ak pre niektorý jazyk nie je tlmočník zapísaný do zoznamu, môže podľa vyššie uvedeného zákona štátny orgán pribrať za tlmočníka osobu, ktorá nie je zapísaná do zoznamu a má potrebné odborné predpoklady pre to, aby vykonala tlmočnický úkon a ktorá s ustanovením vyslovila súhlas. Pri tomto postupe nie je teda podmienkou, aby pribratý tlmočník bol československým štátnym občanom.

Ak sa v zozname tlmočníkov vedenom na Mestskom súde v Bratislave ani v zozname Krajského súdu v Bratislave a v ústrednom zozname Ministerstva spravodlivosti nenachádzal tlmočník z vietnamského jazyka, mohol orgán prípravného konania, prípadne obvodný súd pribrať ako tlmočníka aj cudzieho štátneho príslušníka, avšak za predpokladu, že má potrebné odborné znalosti, vysloví s pribratím súhlas a zloží predpísaný sľub.

Pred pribratím cudzieho štátneho príslušníka za tlmočníka mal však orgán prípravného konania najskôr využiť možnosť obstaráť tlmočníka z vietnamského jazyka napr. z radov pracovníkov Filozofickej fakulty UK alebo Slovenskej akadémie vied.